

4317 2. Beh. af Forfl. t. Finantslov f. Finantsaaret fra 1. April 1875 til 31. Marts 1876. 4318

paa Finantsloven. Jeg vil indbrømme, at det kan gjøre, hvad det har gjort iaar, nemlig at sætte Reglerne ud af Finantsloven og rette sig i formel Henseende saa meget som muligt efter det andet Thing, men jeg kan ikke indbrømme, at det, naar det vil hævde sin Bevillingsmyndighed kan gaa videre uden ganske særlige Grunde. Jeg har indtil nu nemlig kun betragtet Sagen i og for sig, men saadan ganske særlige Grunde kunne meget godt tænkes, og der kunde deraf ansøres forskjellige. Jeg veed saaledes meget vel, at de Herre ville anføre Hensynet til Embedsmændene, der maatte Intet faae, men den Grund tror jeg ikke, man kan anføre, da det jo slet ikke vilde være vor Skyld, at de Intet faae. Hvis de Intet faae, fordi Tillæget er kommet til at staa paa Finantsloven, kan det kun være dens Skyld, der stryge det af Finantsloven, og jeg tør maasse sige, at jeg ser ikke rettere, end at det er Regjeringens Skyld, da Regjeringen upaatvovelig, hvis den vilde, kunde sætte denne Sag igjennem; det tør man antage, ligesom jeg tror, at den kunde have faaet det ifjor; den Maade, hvorpaa Regjeringen stiller sig iaar, vælter Ansvaaret for, at Embedsmændene Intet faae, over paa Regjeringen. Men der kunde være en anden Grund for Folkethinget til at gaa frem paa en anden Maade og fravige det strengt principielt Rigtige, og det er Hensynet til Regjeringen. Det kunde tænkes, at man havde en Regjering, som man satte særlig Pris paa, og at denne Regjering henvendte sig til Folkethinget og erkjendte, at fra det strengt logiske, konstitutionelle juridiske Standpunkt var der Intet at indvende, men den vilde bede Folkethinget lade det være for at lette Regjeringens Stilling overfor det andet Thing. Jeg kunde tænke mig, at man fra et saadant Synspunkt kunde indkomme en Regjering, som det overhovedet var forsvarligt at indkomme i nogen høj Grad, men nu bliver Spørgsmaalet, og det forekommer mig egentlig at være et Hovedsynspunkt, er der Grund for Folkethinget til at fravige det principielt Rigtige, det, som dets egen Konsekvens bringer det til gjøre, for her at give efter for den nuværende Regjering? Den nuværende Regjering blev jo, dengang den traadte til Magten, modtagen med store Forventninger; den nuværende Regjering ventede man vilde være et Ministerium, der søgte atter at bringe vort politiske Liv ind paa en sund Bane, saa at en virkelig Fremadskriden i politisk Henseende, en virkelig Tilfredsstillelse af de Aar for Aar af Befolkningen yttrede Ønsker, endelig, i det Mindste til en vis Grad,

kunde finde Sted. Man ventede ganske vist ikke, at det skulde være et Venstre-Ministerium, men vel, at det vilde forsaavidt være uhiblet af Partihensyn, som det kunde indtage en mæglende Stilling. Regjeringen, troede vi i det Mindste, var væsentlig dannet paa dette Program. Vi have senere hørt, og jeg tror navnlig idag, at den er dannet paa et andet Program, nemlig det at føre Lønningstillægene igjennem for Embedsmændene. Det Indtryk har jeg faaet. Tidligere troede de Fleste af os i denne Sal, at Regjeringen havde den Opgave at søge at samle de forskellige Grupper i Thinget til fredelig Samvirken og mægle mellem de to Things forskellige Ansøelser. Folkethinget har, formodentlig ledet af denne Grundanskuelse, i Begyndelsen forholdt sig overordentlig fredelig og passivt overfor den nuværende Regjering. — Hvor det ikke har været en ligefrem bydende Nødvendighed, er man ikke traadt op mod den, og hvor det var en bydende Nødvendighed, har man, naar høiere Hensyn gjorde sig gjældende, f. Ex. i Kjølbærnsagen, trukket sig tilbage og er peget, dels for ikke at hidføre en Konflikt paa et uheldigt Tidspunkt og dels af Hensyn til et Moment, som ganske vist ogsaa kom med i Betragtning i den Sag, nemlig for at undgaa at Kongens Person med i Valgkampen. Det har imidlertid viist sig, at Folkethinget er gaaet ud fra en fuldstændig feilagtig Forudsætning. Med hver Dag, vi have været samlede, har det mere og mere viist sig, at det ikke er Regjeringens Hensigt i nogetomhelst Punkt af Betydning at stille sig paa Folkethingets Side. Jeg tror meget bestemt, at havde Regjeringen blot kunnet beslutte sig til i nogle Sager bestemt at stille sig paa Folkethingets Standpunkt, saa vilde denne Regjering have vundet en saadan Tilslutning i dette Dieblæk, at vi vare komne ind paa en helt anden politisk Levemaade end den, vi desværre for Tiden ere inde paa. Det har Regjeringen ikke kunnet. Vi have forgjæves ventet paa den allerfjerneeste Indkommen af virkelig Betydning overfor noget af de store Lovforslag, som have ligget for (En Stemme: Skifteloven!). Ja, det var en Smule Aar fra ifjor, som man ikke kunde sige Nei til. Jeg skal forøvrigt gjerne indbrømme, at den ærede Justitsminister gjør en Slags Undtagelse iaar; det er den eneste Minister, vi nogenlunde have kunnet komme ud af det med. Men Examenkommissioner have vi f. Ex. ikke set det Fjerneste til, og jeg tror, at denne Betragtning kunde fortsættes gennem adskillige Sferer. Jeg vil ikke tale om Fattigloven, hvor Ministeren meget bestemt